

LEGEA ARHIVELOR

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Capitolul I

Dispoziții generale

Art. 1. Prezenta lege reglementează regimul arhivelor publice și private din România.

Art. 2. Atribuțiile stabilite prin prezenta lege cu privire la administrarea, clasarea, utilizarea, supravegherea și protecția specială a Patrimoniului Arhivistic Național se exercită de Arhivele Naționale, ca unică autoritate de reglementare în domeniu.

Definiții

Art. 3. În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile utilizate se definesc după cum urmează:

a) i. *arhivă* – totalitatea documentelor, indiferent de forma, suportul și metoda de inscripționare, create și/sau deținute de-a lungul timpului de către orice persoană juridică, de drept public sau privat, în exercițiul activității sale, precum și de orice persoană fizică, în decursul existenței acesteia; arhiva poate fi formată din unul/una sau mai multe fonduri arhivistice și colecții arhivistice;

ii. *Arhivă* – instituție sau compartiment cu atribuții de administrare, utilizare și protejare a arhivei;

b) *autenticitate* – calitatea unui document de a fi original, necontrafăcut, nemodificat, atât în privința caracteristicilor sale fizice, cât și a conținutului său;

c) *clasarea arhivelor*:

i. procedură aplicată arhivelor private, prin care se stabilește statutul de arhivă de interes public;

ii. procedură aplicată documentelor, prin care se stabilește apartenența acestora la Patrimoniul Arhivistic Național;

d) *colecție arhivistică* – totalitatea documentelor adunate și/sau grupate de către o persoană juridică sau persoană fizică, în conformitate cu un anumit criteriu, fără a ține seama de proveniența acestora sau de existența unei legături organice între documente;

e) *creator de arhivă*, denumit în continuare creator – persoana fizică precum și persoana juridică, de drept public sau privat, care în decursul existenței sau activității sale a creat sau creează documente;

f) *depozit de arhivă* – spațiu special amenajat pentru păstrarea, conservarea și protejarea arhivelor;

g) *deținător de arhivă*, denumit în continuare deținător – persoana fizică precum și persoana juridică, de drept public sau privat, care exercită attribute ale proprietarului de documente;

h) *document* – informația înregistrată pe orice fel de suport, creată sau primită pe parcursul activității unei persoane juridice, de drept public sau privat, ori în decursul existenței unei persoane fizice și păstrată ca mărturie a unei activități, eveniment sau alte asemenea;

i) *evaluare* – operațiunea arhivistică prin care se analizează importanța unui sau mai multor documente, în vederea stabilirii termenelor de păstrare corespunzătoare valorii acestora și apartenenței la Patrimoniul Arhivistic Național;

j) *evidență* – controlul fizic și de conținut al documentelor dintr-o arhivă, cu ajutorul unor instrumente sintetice;

k) *fond arhivistic* – ansamblul documentelor de orice natură create și primite de către o persoană fizică sau persoană juridică pe parcursul existenței sau activității sale;

l) *fond de asigurare* – ansamblul copiilor de substituire, realizate pe orice suport, ale fondurilor și colecțiilor arhivistice sau ale părților constitutive ale acestora, realizate pentru salvarea informației relevante;

m) *indicator arhivistic* – listă sistematică constituită anterior întocmirii nomenclatorului, prin care documentele create și/sau deținute sunt grupate pe categorii de activitate și funcții îndeplinite, împreună cu termenele de păstrare ale acestora;

n) *integritate* – calitatea unui document de a-și păstra nealterate caracteristicile inițiale, prin pierdere parțială sau prin modificare;

o) *instrument de evidență* – document de sinteză care oferă date și informații pentru controlul fizic și de conținut al documentelor, cu scopul de a facilita administrarea și utilizarea informațiilor cuprinse în fondurile și colecțiile arhivistice;

p) *inventariere* – operațiunea arhivistică de luare în evidență a unităților arhivistice dintr-un fond arhivistic sau dintr-o colecție arhivistică;

q) *nomenclator arhivistic* – listă sistematică constituită conform structurii organizației sau după categorii de activități și funcții îndeplinite, prin care documentele create și/deținute și primite de către un creator sau un deținător sunt grupate în unități arhivistice pe probleme, împreună cu termenele de păstrare ale acestora;

r) *operator de servicii arhivistice* – persoană fizică sau persoană juridică ce desfășoară servicii de prelucrare arhivistică, utilizare a documentelor deținute, păstrare – conservare, legatorie și restaurare, în baza unei autorizații de funcționare eliberată în condițiile prezentei legi;

s) *ordonare* – operațiunea arhivistică de grupare a documentelor și unităților arhivistice dintr-o arhivă, potrivit unor criterii prestabilite;

t) *Patrimoniul Arhivistic Național* – ansamblul documentelor cu valoare arhivistică, clasate ca atare, create de-a lungul timpului de către persoane juridice de drept public sau privat, precum și de către persoane fizice;

u) *prelucrare* – ansamblul operațiunilor efectuate asupra unei arhive sau a unei părți a acesteia, cu scopul de a asigura evidența și utilizarea documentelor;

v) *protecție specială* – ansamblul măsurilor de ordin legislativ, organizatoric, material și financiar menite să asigure constituirea, conservarea și utilizarea Patrimoniului Arhivistic Național;

w) *selecționare* – operațiunea arhivistică de reținere, pentru păstrare, sau de eliminare a documentelor, ca urmare a evaluării;

x) *sistem de management arhivistic* – ansamblu de norme și proceduri din cadrul unei organizații care permite stabilirea de politici, obiective și procese referitoare la crearea și administrarea arhivei proprii a acelei organizații;

y) *unitate arhivistică* – element de bază în descrierea și/sau administrarea unui fond arhivistic sau a unei colecții arhivistice, alcătuit dintr-un document sau o grupare de documente referitoare la aceeași problemă sau activitate;

z) *valoare arhivistică* – importanța unui document sau ansamblu de documente, determinată de informațiile conținute, de caracteristicile deosebite ale suportului și de context, ce justifică păstrarea permanentă.

Capitolul II

Regimul juridic al Patrimoniului Arhivistic Național

SECȚIUNEA 1

Patrimoniul Arhivistic Național

Art. 4. Patrimoniul Arhivistic Național este parte integrantă a Patrimoniului Cultural Național Mobil și se administrează potrivit prezentei legi.

Art. 5. Arhivele Naționale asigură protecția specială a Patrimoniului Arhivistic Național, în condițiile prezentei legi.

SECȚIUNEA a 2-a

Arhive publice și arhive private

Art. 6. Arhivele publice reprezintă arhivele care rezultă din activitatea:

a) unui serviciu public al statului, unei unități administrativ-teritoriale sau a altor persoane juridice de drept public;

b) persoanelor fizice care îndeplinesc un serviciu public.

Art. 7. Arhivele private sunt cele care nu corespund criteriilor prevăzute la art. 6.

SECȚIUNEA a 3-a

Clasarea și declasarea

§1. Clasarea și declasarea arhivelor

Art. 8. (1) Arhivele private pot fi clasate ca arhive de interes public.

(2) Clasarea arhivelor private se realizează la inițiativa Arhivelor Naționale sau la notificarea proprietarului acestora, prin ordin al directorului general al Arhivelor Naționale, în funcție de importanța creatorului și de valoarea arhivistică a documentelor create și deținute.

(3) Arhivele private clasate ca arhive de interes public se supun regimului arhivelor publice.

Art. 9. Declasarea arhivelor private se realizează la inițiativa Arhivelor Naționale, prin ordin al directorului general al Arhivelor Naționale, atunci când nu mai conțin documente aparținând Patrimoniului Arhivistic Național.

§2. Clasarea și declasarea documentelor

Art. 10. (1) Documentele aparținând Patrimoniului Arhivistic Național, aflate în proprietate publică, sunt inalienabile și insesizabile.

(2) Dreptul de proprietate asupra documentelor aparținând Patrimoniului Arhivistic Național, aflate în proprietate publică, este imprescriptibil.

Art. 11. Sunt supuse operațiunilor de evaluare și clasare în Patrimoniul Arhivistic Național documentele aparținând:

a) arhivelor creatorilor și deținătorilor din instituțiile publice și organizațiile non-guvernamentale declarate ca fiind de utilitate publică;

b) arhivelor creatorilor și deținătorilor privați, clasate ca arhive de interes public;

Art. 12. Clasarea documentelor în Patrimoniul Arhivistic Național se realizează de către Arhivele Naționale:

a) din proprie inițiativă;

b) la solicitarea proprietarului;

c) în cadrul procedurilor de vânzare-cumpărare, donație și custodie;

d) pentru documentele pentru care se solicită export temporar sau definitiv.

Art. 13. Declasarea documentelor din Patrimoniul Arhivistic Național se realizează de către Arhivele Naționale în următoarele situații:

- a) documentele sunt distruse sau pierdute;
- b) documentele sunt deteriorate și nu mai pot fi recuperate;
- c) ca rezultat al reevaluării.

SECȚIUNEA a 4-a

Circulația documentelor

Art. 14. Transferul dreptului de proprietate asupra documentelor clasate în Patrimoniul Arhivistic Național se face cu înștiințarea Arhivelor Naționale în termen de 30 de zile de la data efectuării tranzacției.

Art. 15. (1) Vânzarea documentelor private este supusă dreptului de preempțiune al statului prin Arhivele Naționale.

(2) Vânzătorul înștiințează de îndată Arhivele Naționale cu privire la documentele puse în vânzare și asupra ofertei finale de preț obținute, iar Arhivele Naționale se pronunță în termen de 30 de zile dacă își exercită dreptul de preempțiune.

Art. 16. Vânzarea documentelor clasate în Patrimoniul Arhivistic Național se poate realiza numai după renunțarea expresă, de către Arhivele Naționale, la exercitarea dreptului de preempțiune sau, după caz, după expirarea unui termen de 30 de zile de la data înregistrării comunicării vânzătorului.

Art. 17. Vânzarea documentelor clasate în Patrimoniul Arhivistic Național către Arhivele Naționale exonerează vânzătorul de la plata taxelor și impozitelor ce decurg din tranzacție și sunt datorate bugetului de stat sau, după caz, bugetelor locale, în condițiile art. 62, lit. m) din Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 18. Actul translativ de proprietate se încheie în formă autentică și cuprinde obligatoriu mențiuni referitoare la apartenența documentelor la Patrimoniul Arhivistic Național, sub sancțiunea nulității absolute.

Art. 19. Documentele clasate în Patrimoniul Arhivistic Național pot fi exportate temporar, în vederea restaurării sau în scopuri cultural – științifice, numai cu avizul favorabil al Arhivelor Naționale, comunicat în scris.

Art. 20. (1) Proprietarii de arhive private pot transmite Arhivelor Naționale, prin donație dreptul de proprietate asupra documentelor proprii care fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național sau le pot depune în custodia acestora.

(2) Donația se realizează în condițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în favoarea statului, prin Arhivele Naționale, și este scutită de taxe.

Art. 21. În contractul de custodie întocmit în formă scrisă, trebuie prevăzute clauzele privind condițiile de acces la documente.

Art. 22. Pierderea, furtul, distrugerea de documente clasate în Patrimoniul Arhivistic Național se anunță la autoritățile competente în termen de 24 de ore de la data constatării.

Art. 23. Arhivele Naționale se notifică de către proprietar sau deținător, în termen de 5 zile calendaristice, cu privire la pierderea, furtul, distrugerea documentelor care fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național.

Capitolul III

Instituția Arhivelor Naționale

Secțiunea 1

Structura și finanțarea Arhivelor Naționale

Art. 24. (1) Arhivele Naționale se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

(2) Arhivele Naționale sunt formate din aparatul propriu, organizat la nivel de direcție generală, cu personalitate juridică, și structuri subordonate.

(3) În subordinea aparatului propriu funcționează 8 direcții regionale, cu personalitate juridică. În subordinea acestora funcționează servicii județene.

(4) Conducerea Arhivelor Naționale se exercită de către directorul general.

(5) În exercitarea atribuțiilor sale, directorul general emite ordine și dispoziții. Ordinele cu caracter normativ privind activitatea arhivistică, precum și ordinele privind clasarea și declasarea arhivelor private se publică în Monitorul Oficial al României.

(6) Organizarea și funcționarea Arhivelor Naționale se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Art. 25. Personalul Arhivelor Naționale este constituit din funcționari publici și din personal contractual.

Art. 26. Finanțarea activității Arhivelor Naționale se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Afacerilor Interne, precum și din alte fonduri atrase, potrivit legii.

Art. 27. Arhivele Naționale prestează servicii în condițiile prezentei legi, pentru care percep taxe, care se fac venit la bugetul de stat, în condițiile legii.

SECȚIUNEA a 2-a

Funcțiile Arhivelor Naționale

Art. 28. Arhivele Naționale îndeplinesc următoarele funcții:

- a) *de strategie* – inițiază, elaborează și coordonează politicile și strategia în domeniul arhivistic;
- b) *de administrare* – administrează documentele din Patrimoniul Arhivistic Național, aflate în depozitele proprii, și întocmește evidența documentelor din Patrimoniul Arhivistic Național existente la creatori și deținători;
- c) *de reglementare a activității* – asigură realizarea cadrului normativ în domeniul arhivistic;
- d) *de reprezentare* – asigură, în numele Guvernului României, reprezentarea pe plan intern și internațional în domeniul arhivistic;
- e) *de control* – asigură supravegherea și controlul aplicării și respectării reglementărilor din domeniul arhivistic și dispun măsurile corespunzătoare;
- f) *de consultanță* – asigură asistența metodologică în domeniul arhivistic;
- g) *de autorizare* – asigură autorizarea operatorilor de servicii arhivistice;
- h) *de avizare* – asigură avizarea programelor de învățământ ale furnizorilor de formare profesională în domeniul arhivistic, a personalului care desfășoară activități arhivistice la creatori și deținători, a spațiilor de depozitare a arhivelor, a transferului arhivelor, a scoaterii temporare din țară a documentelor clasate în Patrimoniul Arhivistic Național și a altor documente prevăzute de lege;
- i) *de auditare* – asigură controlul și evaluarea calității activității operatorilor de servicii arhivistice;
- j) *științifică* – asigură dezvoltarea cercetării științifice în domeniul arhivisticii și istoriei;
- k) *identitară* – contribuie la afirmarea specificității comunităților și a cetățenilor;
- l) *cultural - educativă* – asigură dezvoltarea culturală, cunoașterea istoriei și a patrimoniului arhivistic.

SECȚIUNEA a3-a

Atribuțiile Arhivelor Naționale

Art. 29. (1) În îndeplinirea funcțiilor sale, Arhivele Naționale exercită următoarele atribuții:

- a) elaborează strategii, norme, regulamente și metodologii privind organizarea și desfășurarea activității arhivistice, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I;
- b) întocmesc evidența Patrimoniului Arhivistic Național și administrează documentele din depozitele proprii;
- c) asigură protecția specială a documentelor din Patrimoniul Arhivistic Național;
- d) atestă apartenența documentelor la Patrimoniul Arhivistic Național;
- e) realizează copii de asigurare a documentelor care fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național pe bază de microfilme, fotocopii, copii digitale și alte forme de reproducere adecvate;
- f) preiau de la creatori și deținători documentele care fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național la termenele prevăzute de lege;
- g) cumpără, primesc donații și preiau în custodie și prin contract de comodat de la proprietarii arhivelor private, documente clasate în Patrimoniul Arhivistic Național;
- h) inițiază și organizează proiecte și programe de identificare, cercetare, copiere a documentelor de interes public, din străinătate, și administrează colecțiile astfel constituite;
- i) asigură cercetarea, evidența, prelucrarea, păstrarea, conservarea și utilizarea documentelor deținute și create;
- j) asigură standardizarea și corelarea cu standardele internaționale în domeniul arhivistic;
- k) încheie acorduri și convenții de colaborare în domeniul de competență, asigură îndeplinirea lor, întrețin și dezvoltă relații cu organizații și instituții similare din străinătate;
- l) controlează aplicarea, de către creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public, a prevederilor legislației în vigoare referitoare la activitatea arhivistică;
- m) acordă consultanță creatorilor și deținătorilor de arhive publice și arhive private de interes public;
- n) acordă, la cerere și contra cost, consultanță proprietarilor și deținătorilor de arhive private;
- o) confirmă nomenclatoarele arhivistice, indicatoarele arhivistice și lucrările de selecționare întocmite de creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public;
- p) autorizează, contra cost, potrivit legii, funcționarea operatorilor de servicii arhivistice și controlează calitatea serviciilor prestate de aceștia;
- q) avizează programele de învățământ ale furnizorilor de formare profesională în domeniul arhivistic și personalul care desfășoară activități arhivistice la creatori și deținători;

r) avizează, contra cost, spațiile de depozitare a arhivelor și transferul documentelor în alt depozit de arhivă;

s) avizează scoaterea temporară din țară a documentelor clasate în Patrimoniul Arhivistic Național, în vederea restaurării sau în scopuri cultural-științifice;

t) elaborează și editează lucrări de cercetare științifică, instrumente de evidență și informare științifică; editează „Revista Arhivelor” și alte publicații de specialitate;

u) organizează și cooperează la organizarea de activități cu caracter cultural și educativ;

v) cooperează cu instituțiile de învățământ superior și cu alte instituții similare în domeniul arhivistic;

w) organizează activități de formare și perfecționare profesională a personalului propriu, prin centre de pregătire proprii;

x) eliberează la cerere, contra cost, copii, extrase și certificate de pe documentele deținute;

y) asigură accesul la documentele din Patrimoniul Arhivistic Național deținute;

z) asigură restaurarea documentelor clasate în Patrimoniul Arhivistic Național, aflate în administrare, prin laboratoare specializate, centrale și teritoriale;

aa) asigură documentele și informațiile în format electronic preluate, prin metode adecvate de păstrare pe termen lung, care să nu afecteze autenticitatea, integritatea și utilizarea lor;

bb) îndeplinesc și alte atribuții stabilite potrivit legii.

(2) Copiile, certificatele și extrasele eliberate de Arhivele Naționale, potrivit alin.(1) lit.x), au aceeași valoare probatorie ca și originalele.

Art. 30. În exercitarea atribuțiilor ce le revin, Arhivele Naționale colaborează cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu alte instituții publice și cu alte persoane juridice sau persoane fizice, de drept public sau privat.

Capitolul IV

Consiliul Național al Arhivelor

Art. 31. Consiliul Național al Arhivelor reprezintă organul colegial, cu rol consultativ în elaborarea politicilor și strategiilor naționale în materie de arhive publice și arhive private de interes public.

Art. 32. Din Consiliul Național al Arhivelor fac parte reprezentanți ai Arhivelor Naționale, ai unor instituții ale administrației centrale și locale, ai Administrației Prezidențiale, ai Academiei Române, instituțiilor de învățământ superior care asigură formarea în domeniul

arhivistic, ai deținătorilor de arhive clasate, ai asociațiilor profesionale, ai organizațiilor nonguvernamentale cu activitate în domeniu.

Art. 33. Componența, modalitățile de desemnare a membrilor și modul de funcționare a consiliului se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministrului afacerilor interne.

Art. 34. Consiliul are următoarele atribuții:

- a) dezbate și avizează *Strategia națională în domeniul arhivistic*,
- b) emite recomandări privind domeniul arhivistic.

Art. 35. *Strategia națională în domeniul arhivistic* se elaborează, de regulă, pentru o perioadă de 5 ani și poate fi actualizată la propunerea directorului general al Arhivelor Naționale, ori de câte ori situația o impune.

Capitolul V

Obligațiile creatorilor și deținătorilor

SECȚIUNEA 1

Constituirea și evidența documentelor

Art. 36. Creatorii și deținătorii răspund în mod direct de evidența, prelucrarea, păstrarea, conservarea și utilizarea documentelor în condițiile prezentei legi.

Art. 37. Creatorii și deținătorii au obligația de a întocmi documente care să reflecte activitățile pe care le desfășoară și de a le asigura autenticitatea, integritatea și utilizarea.

Art. 38. (1) Creatorii au obligația de a înregistra și de a ține evidența tuturor documentelor intrate și ieșite, precum și a celor întocmite pentru uz intern.

(2) Înregistrarea presupune alocarea unui identificator, în cazul documentelor electronice, sau a unui număr de înregistrare, în cazul documentelor pe hârtie, care să permită identificarea unică a documentului.

Art. 39. Circulația documentelor la nivelul creatorilor și deținătorilor se realizează pe baza unor instrumente de evidență specifice.

Art. 40. (1) Anual, creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public au obligația de a grupa documentele în unități arhivistice conform *Nomenclatorului arhivistic*.

(2) Nomenclatorul se întocmește de către creatorii de arhive publice și arhive private de interes public și se înaintează spre confirmare Arhivelor Naționale.

(3) Documentele clasificate sunt cuprinse în Nomenclatorul arhivistic și urmează, după declasificare, regimul prezentei legi.

Art. 41. Creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public au obligația de a inventaria toate unitățile arhivistice pe care le constituie.

Art. 42. La încetarea activității, persoana care a ocupat o funcție sau demnitate publică are obligația de a preda, pe bază de proces-verbal și inventar, superiorului ierarhic, succesorului în funcție sau unei comisii constituite în acest sens, documentele create și primite în exercitarea funcției sale.

Art. 43 (1) Creatorii și deținătorii au următoarele obligații referitoare la documentele electronice:

a) să le administreze astfel încât să asigure păstrarea integrității, autenticității și posibilității de utilizare a acestora;

b) să adopte un sistem de management arhivistic aprobat de Arhivele Naționale, care să conțină proceduri specifice;

c) să implementeze mecanisme tehnice care să asigure accesul și modificarea datelor de o manieră controlată, identificabilă și databilă;

d) să implementeze soluții tehnice care să permită exportul datelor din sistem într-un format standardizat sau comun utilizat.

(2) Arhivele Naționale dau publicității, periodic, formatele agreate pentru documentele electronice cu termen de păstrare permanent. Obligatorietatea migrării datelor în formatele agreate revine creatorilor și deținătorilor.

SECȚIUNEA a 2-a

Organizarea arhivei

Art. 44. (1) Documentele se depun la depozitul de arhivă al creatorilor de arhive publice și arhive private de interes public în anul următor constituirii, pe bază de *Inventar și Proces-verbal de predare – primire*.

(2) Evidența tuturor intrărilor și ieșirilor unităților arhivistice din depozitul de arhivă se ține pe baza unui registru.

Art. 45. Unitățile arhivistice cu termen de păstrare permanent se păstrează separat de cele cu termen de păstrare temporar.

SECȚIUNEA a 3-a

Seleționarea și scoaterea documentelor din evidența arhivei

Art. 46. (1) Creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public au obligația de a selecționa documentele la expirarea termenelor de păstrare, cu confirmarea Arhivelor Naționale.

(2) În cadrul fiecărui creator și deținător de arhive publice și arhive private de interes public funcționează câte o comisie de selecționare, numită prin act administrativ, care analizează și stabilește unitățile arhivistice ce pot fi eliminate potrivit legii.

(3) Hotărârea comisiei se consemnează într-un *proces-verbal*, aprobat de conducerea creatorului și deținătorului arhivei publice sau arhivei private de interes public, și se înaintează spre confirmare Arhivelor Naționale, împreună cu inventarele documentelor propuse spre eliminare, precum și cu inventarele documentelor care se păstrează permanent, aferente perioadei supuse selecționării.

Art. 47. Eliminarea documentelor din depozit se efectuează doar după primirea confirmării scrise a Arhivelor Naționale.

Art. 48. Documentele originale, pe hârtie, clasate în Patrimoniul Arhivistic Național nu pot fi eliminate, chiar dacă au fost convertite în format digital.

Art. 49. Scoaterea definitivă a documentelor din evidența arhivelor se face numai cu aprobarea conducerii creatorului sau deținătorului de arhivă publică sau arhivă privată de interes public și cu notificarea Arhivelor Naționale în urma selecționării, transferului în alt depozit de arhivă, ca urmare a distrugerii provocate de calamități naturale, sau în situații legal justificate.

Art. 50. (1) Documentele clasate în Patrimoniul Arhivistic Național care constituie mijloace de probă într-un dosar penal se pun la dispoziția autorităților competente în copii certificate.

(2) Creatorul și deținătorul trebuie să permită accesul autorităților competente la înscrisurile originale aflate în arhivă, în vederea efectuării de expertize de specialitate, ori de câte ori există un interes legitim.

SECȚIUNEA a 4-a

Păstrarea și conservarea documentelor

Art. 51. (1) Creatorii și deținătorii sunt obligați să păstreze documentele create și/sau deținute în depozite special amenajate, asigurându-le împotriva distrugerii, degradării, aducerii în stare de neîntrebuințare, sustragerii ori comercializării, în alte condiții decât cele prevăzute de lege.

(2) Documentele care conțin informații clasificate, date cu caracter personal, precum și cele cu termen de păstrare permanent, nu pot face obiectul predării către operatorii de servicii arhivistice.

Art. 52. Arhivele Naționale avizează condițiile de păstrare și conservare din spațiile destinate ca depozite de arhivă de la creatorii și deținătorii de arhive publice sau arhive private de interes public.

Art. 53. Deținătorii de documente aparținând Patrimoniului Arhivistic Național sunt obligați să constituie și să administreze un fond de asigurare a celor mai importante documente deținute, prin copii pe suport durabil.

SECȚIUNEA a 5-a

Predarea documentelor la Arhivele Naționale

Art. 54. (1) Creatorii și deținătorii de arhive publice au obligația de a preda Arhivelor Naționale, pe bază de instrumente de evidență și procese verbale de predare – primire, documentele clasate în Patrimoniul Arhivistic Național, după 25 de ani de la crearea acestora, dacă legea nu dispune altfel.

(2) Nu se supun obligației prevăzute la alin. (1) arhivele private clasate ca arhive de interes public.

Art. 55. Prin excepție de la termenul prevăzut la art. 54 alin. (1), următoarele categorii de documente cu valoare arhivistică, care se predau la Arhivele Naționale, astfel:

- a) documentele electronice – după 15 ani de la creare;
- b) documentele fotografice, precum și peliculele cinematografice – după 20 ani de la creare;
- c) documentele tehnice – după 50 ani de la creare;
- d) registrele de stare civilă – după 100 ani de la întocmire;
- e) matricele sigilare confecționate din metal având înscrise însemnele legale și denumirea completă a unității – după scoaterea din uz.

Art. 56. În condiții speciale, în interesul protejării Patrimoniului Arhivistic Național, termenele de predare la Arhivele Naționale pot fi reduse cu acordul părților.

Art. 57. Arhivele Naționale pot prelungi termenul de păstrare a documentelor la creatori și deținători, până la asigurarea spațiilor necesare preluării lor.

Art. 58. Creatorii și deținătorii de arhive publice pot deține documente care fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național și după expirarea termenului de depunere, dacă acestea sunt necesare în desfășurarea activității lor, pe baza aprobării Arhivelor Naționale.

Art. 59. Documentele care fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național, odată intrate, potrivit legii, în depozitele Arhivelor Naționale, nu mai pot fi retrase din administrarea acestora, cu excepția celor predate în custodie.

Art. 60. Academia Română, Ministerul Afacerilor Externe, Arhiva Națională de Filme, Societatea Română de Televiziune, Societatea Română de Radiodifuziune, Uniunea Națională a Notarilor Publici, precum și instituțiile cu atribuții în domeniul securității naționale își păstrează și administrează documentele create sau deținute și după expirarea termenelor de depunere

prevăzute la art. 54 și 55, în condițiile prezentei legi, și se supun controlului de specialitate al Arhivelor Naționale.

Art. 61. Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, pe durata funcționării, organizează arhivele preluate cu respectarea provenienței și integrității fondurilor arhivistice și/sau fragmentelor de fonduri arhivistice, precum și arhiva proprie, cu respectarea prevederilor prezentei legi.

Art. 62. Instituțiile prevăzute la art. 60 și 61 au obligația predării inventarelor documentelor permanente la Arhivele Naționale, la împlinirea termenului de depunere a documentelor respective.

SECȚIUNEA a 6-a

Controlul Arhivelor Naționale

Art. 63. Creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public sunt obligați să se supună controlului de specialitate al Arhivelor Naționale pentru verificarea respectării prevederilor legale privind administrarea, evidența, prelucrarea, păstrarea și utilizarea documentelor.

Art. 64. Creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public sunt obligați să comunice în scris Arhivelor Naționale, în termen de 30 de zile de la data înființării, sau reorganizării, ori înainte de data desființării, documentele care atestă aceste situații.

Art. 65. Creatorii și deținătorii de arhive private, notificați în vederea clasării arhivelor deținute ca arhive de interes public, sunt obligați să se supună controlului Arhivelor Naționale în vederea evaluării și clasării documentelor în Patrimoniul Arhivistic Național.

Art. 66. (1) Creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public pot încheia contracte de prestări de servicii arhivistice cu operatori de servicii arhivistice, cu notificarea prealabilă a Arhivelor Naționale.

(2) Contractele având ca obiect prestarea de servicii arhivistice trebuie să conțină clauze exprese referitoare la transferul documentelor preluate de operatorul de servicii arhivistice, în cazul încetării activității sale, de către un alt operator de servicii arhivistice.

(3) Acesta va notifica Arhivele Naționale cu privire la preluarea documentelor de la operatorul de servicii arhivistice care și-a încetat activitatea.

(4) Contractele încheiate cu nerespectarea obligației prevăzute la alin. (2) și (3) sunt nule.

SECȚIUNEA a 7-a

Personalul care desfășoară activități arhivistice la creatori și deținători

Art. 67. (1) Creatorii și deținătorii de arhive publice și private de interes public au obligația de a desemna personal cu atribuții în domeniul arhivistic, dimensionat în funcție de valoarea și de cantitatea documentelor deținute.

(2) Personalul desemnat cu atribuții în domeniul arhivistic de la creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public trebuie să dețină o calificare în domeniul arhivistic și să fie avizat de către Arhivele Naționale.

Art. 68. Instituțiile administrației publice centrale, instituțiile prefectului, consiliile județene și consiliile locale municipale sunt obligate să desemneze și personal cu studii superioare în domeniul arhivistic.

Capitolul VI

Operatorii de servicii arhivistice

Art. 69. (1) Operatorii de servicii arhivistice pot fi autorizați să păstreze, conserve, restaureze, să execute activități de legătorie, prelucrare arhivistică, digitalizare, arhivare electronică și utilizare a documentelor, denumite în continuare servicii arhivistice.

(2) Autorizarea pentru prestarea serviciilor arhivistice se realizează de către Arhivele Naționale, care emit în acest sens o autorizație de funcționare.

Art. 70. (1) Autorizația de funcționare se eliberează, contra cost, pentru unul sau mai multe servicii arhivistice, dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile referitoare la:

- a) competența profesională;
- b) baza materială;
- c) proceduri interne de practică arhivistică specifice.

(2) Autorizația de funcționare se eliberează operatorilor de servicii arhivistice ai căror reprezentanți legali, persoane fizice, nu au fost sancționați în ultimii trei ani pentru nerespectarea prevederilor legislației arhivistice.

Art. 71. Autorizația de funcționare este valabilă 3 ani de la data emiterii.

Art. 72. În cazul schimbării sediului social, fuziunii sau divizării, operatorul de servicii arhivistice este obligat să notifice Arhivele Naționale.

Art. 73. Reînnoirea autorizației de funcționare se face la cerere, în termen de până la 90 de zile anterior expirării valabilității acesteia.

Art. 74. Autorizația de funcționare se suspendă, de către Arhivele Naționale, pe o perioadă de 1-3 luni în următoarele situații:

- a) când se constată că operatorul de servicii arhivistice nu mai îndeplinește condițiile care au stat la baza eliberării acesteia, conform art. 70 alin. (1);

- b) când operatorul de servicii arhivistice desfășoară servicii pentru care este autorizat și/sau folosește personal necalificat în efectuarea serviciilor arhivistice;
- c) când operatorul de servicii arhivistice a fost sancționat contravențional de 2 ori în perioada de valabilitate a autorizației pentru faptele prevăzute de prezenta lege;
- d) când reprezentanții Arhivelor Naționale cu atribuții de control, constată că serviciile arhivistice prestate nu se realizează în conformitate cu prevederile prezentei legi;
- e) la cererea operatorului de servicii arhivistice.

Art. 75. (1) Suspendarea autorizației de funcționare intră în vigoare în termen de 5 zile de la data comunicării de către Arhivele Naționale.

(2) Suspendarea autorizației de funcționare constă în interzicerea dreptului de a încheia noi contracte.

(3) Contractele încheiate pe perioada suspendării sunt nule.

Art. 76. Autorizația de funcționare se retrage de către Arhivele Naționale în următoarele situații:

- a) la cererea operatorului de servicii arhivistice;
- b) când operatorul de servicii arhivistice nu a remediat deficiențele care au stat la baza suspendării autorizației de funcționare;
- c) când operatorul de servicii arhivistice nu respectă interdicția stabilită la art. 75, alin. (2);
- d) la a doua suspendare a autorizației de funcționare în perioada de valabilitate.

Art. 77. Retragerea autorizației intră în vigoare:

- a) de la data solicitată de operatorul de servicii arhivistice pentru situația de la art. 76 lit. a);
- b) în termen de 5 de zile de la data notificării de către Arhivele Naționale pentru situațiile prevăzute la art. 76 lit. b) – d).

Art. 78. Arhivele Naționale asigură evidența generală a operatorilor de servicii arhivistice autorizați, prin Registrul operatorilor de servicii arhivistice.

Art. 79. (1) În cazul desființării unui creator sau deținător de arhivă publică sau arhivă privată de interes public, fără ca activitatea acestuia să fie continuată de altul, documentele clasate în Patrimoniul Arhivistic Național se predau Arhivelor Naționale, în condițiile prezentei legi.

(2) Documentele cu valoare practică, în baza cărora se eliberează adeverințe, certificate, copii și extrase privind drepturile referitoare la stagiile de cotizare la asigurările sociale ale cetățenilor, respectiv documentele care în urma evaluării nu fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național, se predau, pe bază de contract, operatorilor de servicii arhivistice.

(3) Arhivele Naționale trebuie notificate în termen de 30 de zile de către lichidatorul judiciar cu privire la intrarea în faliment a unui creator sau deținător de arhivă publică sau arhivă privată de interes public și de către operatorii de servicii arhivistice, care dețin documente aparținând Patrimoniului Arhivistic Național.

Art. 80. În cazul persoanelor juridice pentru care s-a declarat falimentul, finanțarea transferului arhivei către operatorii de servicii arhivistice autorizați se va face, cu prioritate, de către lichidator din fondul de lichidare sau, după caz, din averea debitorului.

Art. 81. Ministerul Muncii și Justiției Sociale și/sau Casa Națională de Pensii Publice trebuie notificate în următoarele cazuri:

a) de către administratorul judiciar cu privire la intrarea în insolvență a unui creator sau deținător;

b) de către lichidatorul judiciar cu privire la declararea falimentului, respectiv a lichidării voluntare, înainte de termen și implicit a radierii creatorului sau deținătorului din evidențele Oficiului Național al Registrului Comerțului;

c) de către lichidatorul judiciar, persoana fizică, persoana juridică sau casa teritorială de pensii care a predat, pe bază de contract de prestări servicii, arhiva creatorului și/sau deținătorului desființat, la un operator de servicii arhivistice autorizat, în termen de 30 de zile de la încheierea acestora;

d) de către operatorii de servicii arhivistice, în termen de 30 de zile de la încheierea contractelor în baza cărora preiau arhivele creatorilor și deținătorilor de arhivă desființați;

e) de către persoanele fizice sau persoanele juridice care au în păstrare sau în custodie arhivele creatorilor și deținătorilor de arhivă desființați, în termen de 30 de zile de la predarea arhivei către o persoană fizică sau juridică, alta decât operatorii de servicii arhivistice autorizați.

Capitolul VII

Accesul la arhive

Art. 82. Accesul la arhivele publice se face în mod liber și egal pentru toți solicitanții, în condițiile prezentei legi.

Art. 83. (1) Creatorii și deținătorii de arhive publice au obligația să asigure accesul publicului la documentele deținute.

(2) Arhivele private de interes public au obligația de a comunica public regimul de acces la documentele create și deținute.

Art. 84. Dacă nu au prevăzute clauze speciale în momentul depunerii, documentele păstrate de Arhivele Naționale sunt destinate integral accesului public.

Art. 85. (1) Accesul la arhivele publice este gratuit.

(2) Deținătorul poate introduce taxe pentru servicii conexe suplimentare.

Art. 86. Arhivele Naționale, precum și instituțiile prevăzute la art. 60 și 61 au obligația de a înființa și întreține săli de studiu, în vederea asigurării accesului la documentele pe care le administrează, în condițiile prezentei legi.

Art. 87. Deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public, alții decât cei prevăzuți la art. 60 și 61, au obligația de a crea condițiile materiale pentru accesul la arhivele proprii.

Art. 88. Fondurile și colecțiile arhivistice din arhivele publice și arhivele private de interes public se dau în cercetare prelucrate arhivistic și în stare de conservare corespunzătoare.

Art. 89. (1) Accesul la documentele din arhivele publice și arhivele private de interes public se face după 25 de ani de la crearea documentului sau de la data creării celui mai recent document din dosar, dacă legea nu stabilește altfel.

(2) Pentru domeniile de activitate pentru care există reglementări distincte se respectă termenele de acces indicate de actele normative în vigoare.

(3) În cazul în care termenul prevăzut la alin. (1) nu a fost îndeplinit, cercetarea documentelor se poate face numai cu aprobarea conducerii creatorului sau deținătorului.

Art. 90. Prin excepție de la prevederile art. 89, accesul la anumite categorii de documente se va face astfel:

a) după 100 de ani, la :

1. registrele de stare civilă;
2. documentele care cuprind date cu caracter personal referitoare la starea de sănătate a unei persoane, diagnosticul, prognosticul sau tratamentul acesteia;
3. documentele care cuprind date cu caracter personal referitoare la viața intimă, familială și privată;
4. documentele care cuprind date cu caracter personal referitoare la săvârșirea de infracțiuni sau existența unor condamnări penale, măsuri de siguranță ori sancțiuni administrative / contravenționale.

b) după 90 de ani, la documentele notariale.

c) după 50 de ani, la :

1. documentele care conțin informații referitoare la activitățile comerciale sau financiare, dacă publicitatea acestora aduce atingere dreptului de proprietate intelectuală ori industrială, precum și principiului concurenței loiale;
2. documentele care conțin informații cu privire la politica externă a României.

Art. 91. Documentele create în legătură cu exercitarea unei funcții sau demnități publice nu pot fi considerate ca făcând parte din categoria celor ce privesc viața privată.

Art. 92. Existența altor termene de acces, diferite de cele prevăzute în prezenta lege sau existența unor clauze speciale trebuie semnalate în instrumentele de evidență, cu indicarea temeiului legal și a duratei acestora.

Art. 93. Documentele care au fost cercetate pot fi retrase temporar din accesul public, în cazuri temeinic justificate, cu indicarea publică a perioadei de retragere.

Art. 94. În interesul protejării unor documente originale se pot dispune măsuri de restrângere a accesului, cu obligația punerii la dispoziție a unor copii.

Art. 95. Documentele din arhivele publice pot fi expuse în original cu ocazia unor expoziții sau a altor evenimente cultural-științifice, cu obligația de a fi protejate corespunzător.

Art. 96. (1) Orice informație din arhivele publice poate fi publicată cu condiția indicării sursei arhivistice, în acord cu legislația drepturilor de autor.

(2) Publicarea pe orice suport a imaginii integrale sau parțiale a unui document, a conținutului sau a unei părți din instrumentele de evidență ale arhivei este condiționată de acordul prealabil al creatorului sau deținătorului.

Art. 97. Creatorii și deținătorii sunt obligați să elibereze, potrivit legii, la cererea persoanelor fizice sau a persoanelor juridice, certificate, adeverințe, copii și/sau extrase de pe documentele pe care le creează ori le dețin, indiferent de vechime, stare fizică și prelucrare, dacă acestea se referă la drepturi care îl privesc pe solicitant ori sunt necesare îndeplinirii unor atribuții legale ale acestuia.

Art. 98. Accesul în scop de cercetare la arhivele private se face în condițiile stabilite de către proprietar, succesor sau de către reprezentanții legali ai acestora.

Capitolul VIII

Infrațiuni și contravenții

Art. 99. Nerespectarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea contravențională, civilă sau penală.

Art. 100. Sustragerea, distrugerea, degradarea, aducerea în stare de neîntrebuințare sau abandonarea intenționată a documentelor care fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național ori împiedicarea luării măsurilor de conservare sau de salvare, precum și înlăturarea măsurilor luate constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

Art. 101. Scoaterea în afara țării a documentelor care fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național, fără drept, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Art. 102. Prestarea serviciilor arhivistice, fără obținerea prealabilă a autorizației, constituie infracțiune și se sancționează cu închisoare de la o lună la un an sau amendă și aplicarea pedepsei complementare de suspendare a uneia dintre activitățile persoanei juridice.

Art. 103. Constituie contravenții următoarele fapte:

- a) abandonarea documentelor cu valoare practică din depozitele instituțiilor publice și private de interes public;
- b) lipsa notificării, în scris, a Arhivelor Naționale, asupra intenției de vânzare a documentelor clasate în Patrimoniul Arhivistic Național, în vederea exercitării dreptului de preempțiune;
- c) lipsa notificării, în scris, a Arhivelor Naționale, în termen de 5 zile calendaristice cu privire la pierderea / furtul / distrugerea documentelor care fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național;
- d) neînregistrarea documentelor intrate și ieșite sau întocmite pentru uz intern;
- e) neîntocmirea sau neutilizarea corespunzătoare a instrumentelor de evidență specifice care privesc circulația documentelor la nivelul creatorilor și deținătorilor;
- f) negruparea documentelor în unități arhivistice potrivit problematicii și termenelor de păstrare stabilite prin *Nomenclatorul arhivistic*;
- g) neîntocmirea *Nomenclatorului arhivistic* al documentelor proprii, create și primite;
- h) neinventarierea unităților arhivistice constituite de creatori și deținători;
- i) nepredarea de către persoanele care au deținut o funcție sau demnitate publică a documentelor emise și primite în exercitarea funcției sau demnității;
- j) neîntocmirea *Indicatorului arhivistic* al documentelor create și/sau deținute în cazul în care nu a fost întocmit *Nomenclatorul arhivistic*;
- k) nedepunerea documentelor create și/sau deținute, la depozitul de arhivă, în anul următor emiterii acestora;
- l) neordonarea distinctă, în depozitul de arhivă, a unităților arhivistice cu caracter permanent separat de cele temporare;
- m) neselectarea documentelor din arhivele publice și din arhivele private de interes public, la expirarea termenelor de păstrare a acestora;
- n) scoaterea documentelor din evidența arhivelor publice și a arhivelor private de interes public, fără avizul Arhivelor Naționale;
- o) eliminarea documentelor originale pe hârtie, definite ca având valoare arhivistică, chiar dacă au fost convertite digital;
- p) lipsa notificării, în scris, a Arhivelor Naționale, cu privire la transferul sau mutarea documentelor din arhivele publice și arhivele private de interes public în altă locație;

q) neasigurarea condițiilor corespunzătoare de păstrare și protejare a documentelor create și deținute;

r) utilizarea depozitelor de arhivă fără obținerea avizului Arhivelor Naționale;

s) nepredarea la Arhivele Naționale a documentelor clasate în Patrimoniul Arhivistic Național, la împlinirea termenelor legale de depunere;

ș) nepredarea la Arhivele Naționale a inventarelor documentelor permanente pe care creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public le dețin, după expirarea termenelor de depunere a acestora;

t) obstrucționarea controlului efectuat de împuterniciții Arhivelor Naționale la creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public;

ț) lipsa notificării, în scris, a Arhivelor Naționale, cu privire la înființarea, desființarea sau reorganizarea instituțiilor publice și a celor private de interes public;

u) nerespectarea, de către creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public, a obligației de a desemna personal cu atribuții în domeniul arhivistic;

v) neasigurarea, de către creatorii de arhive publice și arhive private de interes public a integrității și a autenticității documentelor emise și primite;

w) neîntocmirea sistemelor de management arhivistic în cazul documentelor create de instituțiile publice și private de interes public;

x) lipsa notificării, în scris, a Arhivelor Naționale, de către operatorii de servicii arhivistice cu privire la schimbarea sediului social, fuziune sau divizare;

y) lipsa notificării, în scris, a Arhivelor Naționale, de către lichidatorul judiciar, cu privire la intrarea în faliment a unui creator sau deținător de documente aparținând Patrimoniului Arhivistic Național, sau de către operatorul de servicii arhivistice, care deține documente aparținând Patrimoniului Arhivistic Național;

z) neînființarea sălilor de studiu, în vederea accesului la documentele pe care le administrează, în condițiile prezentei legi;

aa) nerespectarea obligațiilor legale privind crearea condițiilor materiale pentru accesul la arhivele proprii;

bb) necomunicarea regimului de acces la documentele create și deținute;

cc) predarea documentelor care conțin informații clasificate, date cu caracter personal, precum și cele cu termen de păstrare permanent către operatorul de servicii arhivistice;

dd) neindicarea sursei arhivistice, în acord cu legislația drepturilor de autor.

Art. 104. Sancțiunile contravenționale sunt:

a) amenda de la 15.000 la 25.000 lei, pentru faptele prevăzute la art.103, lit. a), b), d), f), g), k), n), p), q), ș), t), u), x) și cc);

b) amenda de la 7.500 la 15.000 lei, pentru faptele prevăzute la art.103, lit. e), m), r), ț) și w);

c) amenda de la 1.000 la 7.500 lei, pentru faptele prevăzute la art.103, lit. c), i), j), l), o), s), v), y), z), aa), bb) și dd).

Art. 105. Sancțiunile se aplică persoanelor fizice și persoanelor juridice.

Art. 106. Constatarea contravențiilor prevăzute la art. 103 și aplicarea sancțiunilor se fac de către personalul împuternicit al Arhivelor Naționale.

Art. 107. Contravențiilor prevăzute în prezenta lege le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul IX

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 108. (1) Creatorii și deținătorii de arhive publice și arhive private de interes public, care nu au arhiva constituită și inventariată în baza nomenclatorului arhivistic și nu dețin un nomenclator arhivistic, au obligația de a întocmi un Indicator arhivistic al documentelor create și/sau deținute.

(2) Indicatorul arhivistic al documentelor prevăzut la alin.(1) se transmite pentru confirmare Arhivelor Naționale în termen de cel mult 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art. 109. În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentului articol, Guvernul aprobă hotărârile prevăzute la art. 24 alin. (6) și art. 33, precum și pentru aprobarea normelor de aplicare a prezentei legi.

Art. 110. Cu excepția art. 109, prezenta lege intră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României.

Art. 111. La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea Arhivelor Naționale nr. 16/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 293 din 22 aprilie 2014, republicată, se abrogă.